

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

8ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνεδρίασε στις 6 Μαΐου 2025 με την εξής σύνθεση: Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Πρόεδρος, Ευαγγελία Μπατσολάκη, Μέλος, και Αργυρώ Τσουλούφα, Μέλος - Εισηγήτρια.

Για να εξετάσει την προδικαστική προσφυγή με ημερομηνία 29-3-2025 και με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. **491/1-4-2024** της ... με την επωνυμία «...» (εφεξής η «προσφεύγουσα»), όπως εκπροσωπείται από τον ... με έδρα στο ... , επί της οδού ...

Κατά του ..., (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), που εδρεύει στο ... οδός ... αριθ. ... όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά του παρεμβαίνοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» και το δ.τ «...» (εφεξής «η παρεμβαίνουσα»), που εδρεύει στην ... οδός ... αρ. ... όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Με την προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα ζητά να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση με αριθ. Πρωτ.: ... με την οποία εγκρίθηκε το ... Πρακτικό της Επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμού κατά το μέρος με το οποίο απορρίφθηκε η προσφορά της και αναδείχθηκε ως προσωρινός ανάδοχος του Διαγωνισμού η παρεμβαίνουσα εταιρεία, για τους λόγους που αναλύει στην προσφυγή της.

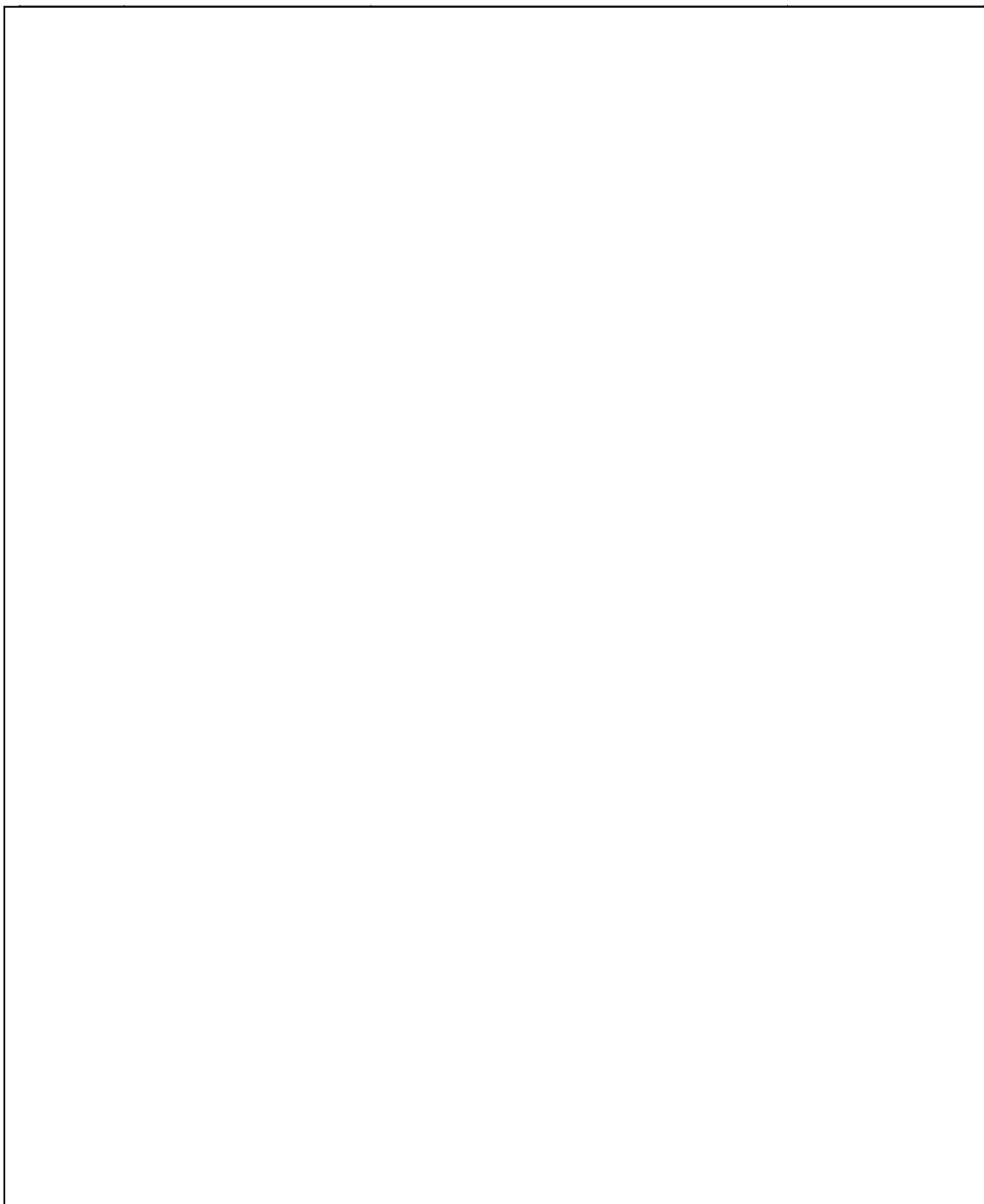
Υπέρ του κύρους και της διατήρησης της ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης της αναθέτουσας αρχής άσκησε παρέμβαση η άνω παρεμβαίνουσα, με αίτημα την απόρριψη της προδικαστικής προσφυγής.

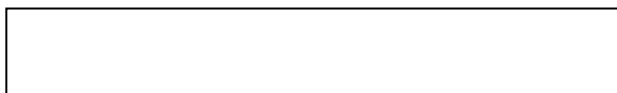
Η συζήτηση άρχισε, αφού το Κλιμάκιο άκουσε την Εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής καταβλήθηκε το νόμιμο, κατά τα άρθρα 363 ν. 4412/2016 και 5 πδ 39/2017, παράβολο ποσού 1.589,83 ευρώ, όπως αυτό υπολογίζεται βάσει της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης (κωδικός ηλεκτρονικού παραβόλου: ...).
2. Το ..., ως αναθέτουσα αρχή, με την υπ' αριθ. πρωτ. ... Διακήρυξη προκήρυξε ανοικτή διαδικασία μέσω του ... Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) για την ... «...» εκτιμώμενης αξίας 317.964,52 ευρώ (πλέον ΦΠΑ 24%) και κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά (με βάση την τιμή) με καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών την 17.1.2025, ημέρα Παρασκευή και ώρα 13:00' και ημερομηνία ηλεκτρονικής αποσφράγισης των προσφορών την 23^η.1.2025, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:00'. Αντικείμενο της σύμβασης είναι ... σύμφωνα με τα ειδικώς οριζόμενα στο ν. 4412/2016 και στα έγγραφα του φακέλου της σύμβασης. Το πλήρες κείμενο της Διακήρυξης δημοσιεύθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 30-12-2024 και έλαβε ΑΔΑΜ ..., καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ με αύξοντα συστημικό αριθμό ...
3. Στον διαγωνισμό συμμετείχαν, υποβάλλοντας προσφορά δώδεκα συμμετέχοντες, μεταξύ αυτών η προσφεύγουσα και η παρεμβαίνουσα. Στο πλαίσιο της διαδικασίας διεξαγωγής του διαγωνισμού (παραλαβή προσφορών, αποσφράγιση υποφακέλου «Δικαιολογητικά συμμετοχής», καταγραφή δικαιολογητικών, αποσφράγιση φακέλου «Οικονομική προσφορά», βαθμολόγηση ... προσφορών), η Επιτροπή Διαγωνισμού (Ε.Δ.) εξέδωσε το σχετικό Πρακτικό ... , με το οποίο κατ' αρχάς διαμορφώθηκε ο πίνακας μειοδοσίας βάσει των προσφερόμενων εκπτώσεων των υποψηφίων ως ακολούθως:

Ακολουθώς η Επιτροπή Διαγωνισμού, με το ίδιο αυτό Πρακτικό της προχώρησε σε έλεγχο του περιεχομένου του φακέλου «Δικαιολογητικά συμμετοχής» εκάστου υποψηφίου και συγκεκριμένα στην αξιολόγηση της πληρότητας και ορθότητάς του και διέγινωσε ότι η προσφεύγουσα ... είναι αποκλειστέα για το λόγο ότι απάντησε εσφαλμένα στο Μέρος II, ενότητα Α' του ΕΕΕΣ, και συγκεκριμένα στο ερώτημα «Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων ... ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό [πχ βάσει ... συστήματος (προ)επιλογής];», καθώς ο εν λόγω οικονομικός φορέας απάντησε στο ερώτημα αυτό θετικά, ενόσω:

όπως προκύπτει από τον αριθμό ΜΕΕΠ είναι εγγεγραμμένος στη 2^η τάξη και επομένως δεν είναι εφοδιασμένος με Ενημερότητα Πτυχίου. Κατ' επέκταση δεν απάντησε στο αμέσως επόμενο υπό ερώτημα, περί του εάν ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει *«βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν»*. Η παράλειψη απάντησης στο υπόψη υπό ερώτημα, το οποίο σε κάθε περίπτωση περιέχεται και στο υπόδειγμα ΕΕΕΣ της αναθέτουσας αρχής, καθιστά το ΕΕΕΣ του ελλιπώς συμπληρωμένο και μη νόμιμο, αφού παρέλειψε να συμπεριλάβει δήλωση που ζητείται και στην οποία όφειλε να απαντήσει.

Ύστερα δε από πρόσκληση των τριών (επόμενων) πρώτων σε σειρά μειοδοσίας υποψηφίων να αιτιολογήσουν τις οικονομικές προσφορές τους ως

ασυνήθιστα χαμηλών (μεταξύ των οποίων και η παρεμβαίνουσα) και ύστερα από αξιολόγηση των αιτιολογήσεων που παρασχέθηκαν εμπρόθεσμα, η Επιτροπή Διαγωνισμού εισηγήθηκε την ανάθεση της σύμβασης στην εταιρεία της παρεμβαίνουσας ως έχουσα προσφέρει την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Το ως άνω Πρακτικό έγινε εν όλω δεκτό με την με αρ. πρωτ. ... απόφαση του ... Κατά της απόφασης αυτής περί ανάδειξης προσωρινού αναδόχου στρέφεται η προσφεύγουσα και ζητά την ακύρωσή της, κατά το μέρος που έγινε δεκτή η προσφορά του προσωρινού αναδόχου και απορρίφθηκε η προσφορά της, για τους λόγους και τις αιτίες που αναπτύσσονται στην προσφυγή της. Διευκρινίζεται ότι στις **20.3.2025** κοινοποιήθηκε στους οικονομικούς φορείς ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ του ... ως άνω Πρακτικού, με ίδια ημερομηνία έκδοσης, με το οποίο και η Επιτροπή Διαγωνισμού επανέλαβε την ίδια πλημμέλεια της προσφοράς της προσφεύγουσας και τις συνέπειές της, διαπιστώνοντας, (επί το ορθόν), ότι η συγκεκριμένη απάντηση του μέλους της στην συγκεκριμένη ερώτηση του ΕΕΕΔ είναι εσφαλμένη διότι:

καταφατική απάντηση στο συγκεκριμένο ερώτημα δίνεται μόνο από εταιρείες με Ενημερότητα Πτυχίου, δηλαδή μόνο από εργοληπτικές εταιρείες με πτυχίο ΜΕΕΠ 3^{ης} τάξης και άνω. Κατ' επέκταση δεν απάντησε στο αμέσως επόμενο υπό ερώτημα, περί του εάν ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει *«βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν»*. Η παράλειψη απάντησης στο υπόψη υπό ερώτημα, το οποίο σε κάθε περίπτωση περιέχεται και στο υπόδειγμα ΕΕΕΣ της αναθέτουσας αρχής, καθιστά το ΕΕΕΣ του ελλιπώς συμπληρωμένο και μη νόμιμο, αφού παρέλειψε να συμπεριλάβει δήλωση που ζητείται και στην οποία όφειλε να απαντήσει.

4. Η επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία, ως εκ του αντικειμένου της (...), της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης χωρίς Φ.Π.Α. και του χρόνου εκκίνησης της διαγωνιστικής διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016 σύμφωνα με το άρθρο 345 του ν. 4412/2016, η δε Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, ενώπιον της οποίας ασκείται η προσφυγή, είναι αρμόδια για την εξέτασή της.

5. Η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα, αφού η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες μέσω της

λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ στις 19-3-2025 και η προσφυγή κατατέθηκε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στις 29-3-2024, δηλαδή εντός της προβλεπόμενης δεκαήμερης προθεσμίας από την άνω κοινοποίηση, ενώ επίσης ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ. 39/2017 και είναι νομίμως υπογεγραμμένη. Επιπλέον, η προσφεύγουσα, η οποία συμμετείχε στον διαγωνισμό με παραδεκτή προσφορά και κατατάχθηκε πρώτη (1^η) σε σειρά μειοδοσίας, μετ' εννόμου συμφέροντος βάλλει κατά της απόρριψης της προσφοράς της, επιδιώκοντας ευλόγως την ακύρωση της προσβαλλομένης και την ανάδειξη της ίδιας ως προσωρινού αναδόχου.

6. Η αναθέτουσα αρχή προέβη στις 31-03-2025 στην προβλεπόμενη, από το άρθρο 9 παρ. 1α του π.δ. 39/2017, κοινοποίηση της προδικαστικής προσφυγής στους συμμετέχοντες και θιγόμενους από τυχόν αποδοχή της, προκειμένου να ασκήσουν ενδεχομένως το προβλεπόμενο δικαίωμα παρέμβασής τους.

7. Η παρεμβαίνουσα, η οποία συμμετείχε στον διαγωνισμό με παραδεκτή προσφορά και αναδείχθηκε με την προσβαλλόμενη προσωρινή ανάδοχος, άσκησε εν γένει παραδεκτώς με κατάθεση στον ηλεκτρονικό τόπο του και εμπροθέσμως, στις 14-4-2025, δηλαδή εντός της προβλεπόμενης στο άρθρο 362 παρ. 3 του ν. 4412/2016 δεκαήμερης προθεσμίας από την κοινοποίηση της προσφυγής (31-3-2024), την με ίδια ημερομηνία Παρέμβασή της και με προφανές έννομο συμφέρον, καθώς ευλόγως επιδιώκει τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης που την ανέδειξε προσωρινή ανάδοχο της σύμβασης.

8. Με την υπ' αριθ. 564/2025 Πράξη του Προέδρου του 8ου Κλιμακίου ορίσθηκε Εισηγήτρια και ημερομηνία εξέτασης της προδικαστικής προσφυγής και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της. Η αναθέτουσα αρχή διαβίβασε εμπρόθεσμα στην Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. στις 11-4-2025, δηλαδή εντός της προβλεπόμενης στο άρθρο 365 παρ. 1 του ν. 4412/2016 αποκλειστικής δεκαπενθήμερης προθεσμίας από την κατάθεση της προσφυγής (31-3-2025), τις με αριθ. πρωτ. ... απόψεις της, τις οποίες κοινοποίησε αυθημερόν στους συμμετέχοντες, αιτούμενη παράλληλα την απόρριψη της προσφυγής για τους εκεί αναφερόμενους λόγους. Επί των απόψεων αυτών και προς αντίκρουσή τους, καθώς και προς αντίκρουση της ασκηθείσας παρέμβασης, η

προσφεύγουσα υπέβαλε νόμιμα και εμπρόθεσμα στις 16-4-2025, δηλαδή εντός πενθημέρου από την κοινοποίηση των απόψεων, το με ίδια ημερομηνία συμπληρωματικό Υπόμνημα.

9. Επί της προδικαστικής προσφυγής, η αναθέτουσα με τις απόψεις της προβάλλει ισχυρισμούς επί απαραδέκτου της ασκηθείσας προδικαστικής προσφυγής διότι όπως υποστηρίζει υπογράφεται μόνο από τον εκπρόσωπο ενός μέλους της προσφεύγουσας ... χωρίς να υφίσταται στο πρόσωπό του εξουσιοδότηση εκπροσώπησης και του έτερου μέλους ειδικά για την υποβολή της παρούσας προσφυγής ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ. Συναφώς, γίνεται επίκληση των άρθρ. 107, 741 και 748 ΑΚ, καθώς και των σχετικών άρθρων της διακήρυξης και ισχυρίζεται ότι στο βαθμό που έχει οριστεί κοινός εκπρόσωπος της ... με εξουσία εκπροσώπησης αυτής μόνο επί ορισμένων οργάνων ή αρχών, για την εκπροσώπηση της ... επί λοιπών οργάνων ή αρχών ισχύει ο γενικός κανόνας της συλλογικής εκπροσώπησης. Δηλαδή, υποστηρίζει ότι μόνη η εξουσιοδότηση προς τον κ. ..., εκπρόσωπο ενός εκ των δύο μελών της ..., για εκπροσώπηση της ..., όπως αυτή εμπεριέχεται στο ΕΕΕΣ και των δύο μελών της ... το οποίο συντάσσεται και απευθύνεται αποκλειστικά προς την Αναθέτουσα Αρχή, δεν συνιστά νομότυπη χορήγηση εντολής προς αυτόν για την εκπροσώπηση της ... και για πέραν της αναθέτουσας αρχής πράξεις αυτής, όπως η υπογραφή και υποβολή προδικαστικής προσφυγής ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ. Υποστηρίζει επιπλέον ότι ούτε η υποβληθείσα υπεύθυνη δήλωση του κ. ... εκ μέρους της εταιρείας «...», στην οποία αναφέρεται ότι *«εκπρόσωπος της ως άνω ... κατά την έννοια του άρθρου 3.1 της Διακήρυξης, ορίζεται ο κος ..., με έδρα ... ο οποίος και εξουσιοδοτείται να υπογράψει ψηφιακά την προσφορά ως εκπρόσωπος της ...»*, αποτελεί εξουσιοδοτικό έγγραφο κατά την ανωτέρω έννοια, ιδίως και προεχόντως διότι η παρασχεθείσα στον κ. ... εξουσιοδότηση εξαντλείται στην υπογραφή της προσφοράς της ... και δεν καταλαμβάνει οιαδήποτε άλλη ενέργεια. Σε κάθε δε περίπτωση η εν λόγω υπεύθυνη δήλωση δεν προκύπτει ότι συντάχθηκε κατόπιν σχετικής απόφασης του διοικητικού συμβουλίου της ανωτέρω ... εταιρείας και επομένως δεν μπορεί να εκληφθεί ως νόμιμη εξουσιοδότηση του ανωτέρω προσώπου.

10. Η προσφεύγουσα με το υπόμνημά της υποστηρίζει ότι η ... χωρίς νομική προσωπικότητα έχει ικανότητα δικαίου και δικαιοπρακτική ικανότητα να

παρίσταται ενώπιον των Δικαστηρίων και υπολοίπων αρχών ως διάδικος και μάλιστα όχι κατά πλάσμα δικαίου αλλά κανονικά, ανεξαρτήτως της απουσίας κτήσης νομικής προσωπικότητας, ενώ η παροχή εξουσιοδότησης στον διαχειριστή και νόμιμο εκπρόσωπο δύναται να είναι ακόμη και άτυπη, αφού και το ίδιο το νομικό πρόσωπο της ... δεν προκύπτει εξ εγγράφων. Σε κάθε περίπτωση, εν προκειμένω, παρόλο που θα μπορούσε η διαδικασία της παροχής εξουσιοδότησης να κριθεί και να γίνει αποδεκτή ακόμη και ως άτυπη, με τις δύο (2) ήδη επικαλούμενες και προσκομιζόμενες από 17.1.2025 υπεύθυνες δηλώσεις, οι οποίες είναι νομότυπα συνταγμένες και υπογεγραμμένες από αμφότερα τα μέλη της ... ορίζεται ως εκπρόσωπος της ... ατομικά. Έτσι, στο πλαίσιο της διαγωνιστικής διαδικασίας ο ... έχει την διαχειριστική και εκπροσωπευτική εξουσία να δρα για λογαριασμό της ..., να υπογράψει, υποβάλει και καταθέτει την οικονομική προσφορά, την τεχνική προσφορά και την τυχόν προδικαστική προσφυγή που άπτεται φυσικά στο παραδεκτό και σύννομο της επίδικης διαδικασίας και συμμετοχής στον κρινόμενο διαγωνισμό. Επομένως, η εκπροσωπευτική και διαχειριστική εξουσία δεν περιορίζεται ούτε εξαντλείται μόνον στην υποβολή της προσφοράς, όπως αβάσιμα υποστηρίζει η Αναθέτουσα Αρχή, αλλά αντίθετα, εφόσον δεν υπάρχει οποιοσδήποτε περιορισμός ή ειδικός όρος στον νόμο ή στην Διακήρυξη και χωρίς την ανάγκη τήρησης του έγγραφου τύπου θεμελιώνεται και δεν αμφισβητείται ο διορισμός διαχειριστή και εκπροσώπου από τα ίδια τα μέρη. Στην προκειμένη περίπτωση η ... τους ως οικονομικός φορέας συμμετέχων στον διαγωνισμό συνιστά νομικό πρόσωπο χωρίς νομική προσωπικότητα η οποία αποτελείται από δύο (2) μέλη και εκπροσωπείται νόμιμα και παραδεκτά από το ένα εξ αυτών. Εξάλλου, σε επίρρωση και πλήρη απόδειξη των παραπάνω, εφόσον δεν υπάρχει ειδικότερη κανονιστική διάταξη νόμου ή της Διακήρυξης, δυνάμει των από ... έχει δοθεί η εντολή και η πληρεξουσιότητα στον ... με μόνη την υπογραφή του να δεσμεύει την ... ως σύνολο οικονομικού φορέα συμμετέχουσα στον Διαγωνισμό και καθ' όλη της διάρκεια ισχύος της προσφοράς της. Επομένως, η Προδικαστική Προσφυγή υπογεγραμμένη από τον ... υπό την ιδιότητά του ως διαχειριστού και νομίμου εκπροσώπου της ... είναι παραδεκτή και νόμιμη και συνεπώς ο σχετικός λόγος της αναθέτουσας πρέπει να απορριφθεί ως αλυσιτελώς προβαλλόμενος.

11. Επειδή, στο **άρθρο 2 παρ.1 περ.11 του ν. 4412/2016** ορίζεται ότι "ως «οικονομικός φορέας» νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή δημόσιος φορέας ή ... αυτών των προσώπων ή/και ..., συμπεριλαμβανομένων των προσωρινών συμπράξεων επιχειρήσεων, που προσφέρει στην αγορά εκτέλεση εργασιών ή/και έργου, προμήθεια προϊόντων ή παροχή υπηρεσιών...". Στο **άρθρο 19 παρ. 2** : «2. Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων μπορούν να συμμετέχουν ..., συμπεριλαμβανομένων των προσωρινών συμπράξεων. Οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν από τις εν λόγω ... να περιβληθούν συγκεκριμένη νομική μορφή για την υποβολή προσφοράς ή την αίτηση συμμετοχής. Όπου κρίνεται αναγκαίο, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να διευκρινίζουν στα έγγραφα της σύμβασης τον τρόπο με τον οποίο οι ... θα πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας ή τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας κατά τα άρθρα 75, 76 και 77 εφόσον αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους και είναι σύμφωνο με την αρχή της αναλογικότητας». Στο δε **άρθρο 360** του ίδιου νόμου ορίζεται ότι: «1.Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής ... ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής. 2. Η άσκηση της προδικαστικής προσφυγής αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση των ένδικων βοηθημάτων του Τίτλου 3 κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων των αναθετουσών αρχών. 3...», ενώ στο **άρθρο 362 παρ.1** ότι: «1. Η προδικαστική προσφυγή κατατίθεται ηλεκτρονικά στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού ...».

12. Στην υπ' αριθ. πρωτ. ... Διακήρυξη που διέπει τον ένδικο διαγωνισμό ορίζεται ότι: « ...**17. Δικαίωμα συμμετοχής** 1 ... 2. Οικονομικός φορέας συμμετέχει είτε μεμονωμένα είτε ως μέλος ... 3. Οι ... συμμετέχουν υπό τους όρους των παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 19 και των περιπτώσεων γ) και δ) της παρ. 1 του άρθρου 77 του ν. 4412/2016. Δεν απαιτείται από τις εν λόγω ... να περιβληθούν συγκεκριμένη νομική μορφή για την υποβολή προσφοράς. Η ... των φυσικών ή νομικών προσώπων μπορεί να αφορά στην ίδια ή σε

διαφορετικές κατηγορίες μελετών». Στον όρο **3.1** Ηλεκτρονική υποβολή φακέλου προσφοράς: «...Η ... υποβάλλει κοινή προσφορά, η οποία υπογράφεται υποχρεωτικά ηλεκτρονικά είτε από όλους τους οικονομικούς φορείς που αποτελούν την ..., είτε από εκπρόσωπό τους νομίμως εξουσιοδοτημένο. Στην προσφορά, απαραίτητως πρέπει να προσδιορίζεται η έκταση και το είδος της συμμετοχής του (συμπεριλαμβανομένης της κατανομής αμοιβής μεταξύ τους) κάθε μέλους της ..., καθώς και ο εκπρόσωπος/συντονιστής αυτής. Η εν λόγω δήλωση περιλαμβάνεται είτε στο ΕΕΕΣ (Μέρος ΙΙ. Ενότητα Α) είτε στη συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση που δύναται να υποβάλλουν τα μέλη της ...». Στον όρο **22.Β**: «Β. Κατά την υποβολή προσφορών οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 79 παρ. 1 του ν. 4412/2016, το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μια από τις καταστάσεις του άρθρου 18 της παρούσας, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί , σύμφωνα με το άρθρο 19 της παρούσας. Σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, μπορεί να ζητηθεί από τους προσφέροντες να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά από τα κατωτέρω αναφερόμενα, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας. Το ΕΕΕΣ φέρει υπογραφή με ημερομηνία εντός του χρονικού διαστήματος κατά το οποίο μπορούν να υποβάλλονται προσφορές. Κατά την υποβολή του ΕΕΕΣ, καθώς και της συνοδευτικής υπεύθυνης δήλωσης, είναι δυνατή, με μόνη την υπογραφή του κατά περίπτωση εκπροσώπου του οικονομικού φορέα, η προκαταρκτική απόδειξη των λόγων αποκλεισμού που αναφέρονται στο άρθρο 18.1.1 της παρούσας, για το σύνολο των φυσικών προσώπων που είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτόν. Ως εκπρόσωπος του οικονομικού φορέα, για την εφαρμογή του παρόντος, νοείται ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού, όπως προκύπτει από το ισχύον καταστατικό ή το πρακτικό εκπροσώπησης του κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς ή το αρμόδιο

ως εξουσιοδοτημένο φυσικό πρόσωπο να εκπροσωπεί τον οικονομικό φορέα για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ή για τη συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης». Στον όρο **22.3 Γ**: «Για την απόδειξη της μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού κατ' άρθρο 18 και της πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής κατά τα άρθρα 19, οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα δικαιολογητικά του παρόντος. Η προσκόμιση των δικαιολογητικών του παρόντος γίνεται **κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 5 από τον προσωρινό ανάδοχο**. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας. Οι μεμονωμένοι προσφέροντες πρέπει να ικανοποιούν όλες τις απαιτήσεις των άρθρων 18 και 19 της παρούσας. Στην περίπτωση ..., η πλήρωση α) των απαιτήσεων του άρθρου 18 και της καταλληλότητας για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας του άρθρου 19.1 πρέπει να ικανοποιούνται από κάθε μέλος της ... για την κατηγορία/ κατηγορίες του άρθρου 12.1 της παρούσας, στην/στις οποία/ οποίες κάθε μέλος της ... συμμετέχει. Περαιτέρω, συνολικά πρέπει να καλύπτονται όλες οι κατηγορίες μελετών. Η πλήρωση των απαιτήσεων της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας καλύπτεται αθροιστικά από τα μέλη της ...». Στο άρθρο 5 : «Άρθρο 5: Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου/ Κατακύρωση/ Πρόσκληση για υπογραφή σύμβασης α) Μετά από την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί, στο πλαίσιο της παρούσας ηλεκτρονικής διαδικασίας σύναψης σύμβασης και μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας», τον προσωρινό ανάδοχο να υποβάλει εντός προθεσμίας δέκα (10) ημέρων από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα προβλεπόμενα στο άρθρο 22 της παρούσας αποδεικτικά μέσα (δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου) **και τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης**. Ο προσωρινός ανάδοχος δύναται να υποβάλει αίτημα, προς την αναθέτουσα αρχή,...». Στο άρθρο **22.3** Δικαιολογητικά νομιμοποίησης προσωρινού αναδόχου: «Σε περίπτωση νομικού προσώπου, υποβάλλονται ηλεκτρονικά, στον φάκελο “Δικαιολογητικά Προσωρινού Αναδόχου”, τα νομιμοποιητικά έγγραφα από τα οποία προκύπτει η εξουσία υπογραφής του νόμιμου εκπροσώπου και τα οποία πρέπει να έχουν εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από

την υποβολή τους, εκτός αν σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις αυτών φέρουν συγκεκριμένο χρόνο ισχύος. Α. Για τους ημεδαπούς οικονομικούς φορείς προσκομίζονται: i) στις περιπτώσεις που ο οικονομικός φορέας είναι νομικό πρόσωπο και υποχρεούται, κατά την κείμενη νομοθεσία, να δηλώνει την εκπροσώπηση και τις μεταβολές της στο ΓΕΜΗ - για την απόδειξη της νόμιμης εκπροσώπησης, σχετικό πιστοποιητικό ισχύουσας εκπροσώπησης, το οποίο πρέπει να έχει εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την υποβολή του. - για την απόδειξη της νόμιμης σύστασης και των μεταβολών του νομικού προσώπου, αρκεί η υποβολή Γενικού Πιστοποιητικού Μεταβολών, εφόσον έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του ii) Στις λοιπές περιπτώσεις τα κατά περίπτωση νομιμοποιητικά έγγραφα σύστασης και νόμιμης εκπροσώπησης (όπως καταστατικά, πιστοποιητικά μεταβολών, αντίστοιχα ΦΕΚ, αποφάσεις συγκρότησης οργάνων διοίκησης σε σώμα, κλπ., ανάλογα με τη νομική μορφή του οικονομικού φορέα), συνοδευόμενα από υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου ότι εξακολουθούν να ισχύουν κατά την υποβολή τους. Σε περίπτωση που για τη διενέργεια της παρούσας διαδικασίας ανάθεσης έχουν χορηγηθεί εξουσίες σε πρόσωπο πλέον αυτών που αναφέρονται στα παραπάνω έγγραφα των περιπτώσεων i και ii, προσκομίζεται επιπλέον απόφαση- πρακτικό του αρμοδίου καταστατικού οργάνου διοίκησης του νομικού προσώπου ότι χορηγήθηκαν οι σχετικές εξουσίες.». Τέλος, στον όρο **6.Α της Διακήρυξης**: «Άρθρο 6: Προδικαστικές Προσφυγές/ Προσωρινή και οριστική δικαστική προστασία Α. Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί η συγκεκριμένη δημόσια σύμβαση και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ενωσιακής ή εσωτερικής νομοθεσίας στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΔΗΣΥ), σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στα άρθρα 345 επ. Ν. 4412/2016 και 1επ. Π.Δ. 39/2017, στρεφόμενος με προδικαστική προσφυγή, κατά πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, προσδιορίζοντας ειδικώς τις νομικές και πραγματικές αιτιάσεις που δικαιολογούν το αίτημά του».

13. Ο ισχυρισμός της αναθέτουσας Αρχής, σύμφωνα με τον οποίο για τη νομότυπη άσκηση προδικαστικής προσφυγής από τον κοινό εκπρόσωπο ...

απαιτείται να έχει χορηγηθεί σ' αυτόν εξουσιοδότηση από όλα τα μέλη της ... για τον εν λόγω σκοπό, ήτοι για την υποβολή προδικαστικής προσφυγής, καθώς και η περαιτέρω κρίση ότι η προδικαστική προσφυγή της ... της προσφεύγουσας ασκήθηκε απαραδέκτως, διότι στον υπογράφοντα αυτήν ως κοινό εκπρόσωπο δεν είχε χορηγηθεί σχετική νόμιμη εξουσιοδότηση από όλα τα μέλη της ..., δεν είναι βάσιμος, όπως προβάλλεται και από την προσφεύγουσα. Και τούτο, διότι, εφόσον στις διατάξεις του ν. 4412/2016 ή του Κανονισμού Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών, αλλά και σ' εκείνες της Διακήρυξης, δεν υφίσταται πρόβλεψη η οποία να ορίζει ρητώς, ή από την οποία να συνάγεται σαφώς, ότι για τη σύννομη υπογραφή προδικαστικής προσφυγής ... φυσικών ή νομικών προσώπων που αποτελεί οικονομικό φορέα, κατά τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ.1 περ.11 του ν. 4412/2016, από τον κοινό εκπρόσωπό της και συνακόλουθα για την παραδεκτή άσκησή της απαιτείται εξουσιοδότηση από τα μέλη αυτής ειδικώς προς άσκηση προδικαστικής προσφυγής, ενώ επιπλέον στις προσκομιζόμενες από 17.1.2025 υπεύθυνες δηλώσεις, οι οποίες είναι νομότυπα συνταγμένες και υπογεγραμμένες από αμφότερα τα μέλη της ... ορίζεται ως εκπρόσωπος της ... ατομικά, χωρίς να υπάρχει άλλη ειδική πρόβλεψη για την εκπροσώπηση της προσφεύγουσας ... κατά την ενδικοφανή διαδικασία, ο ορισμός δε εκπροσώπου της ... έναντι της αναθέτουσας αρχής, κατ' απαίτηση της διακήρυξης, καλύπτει και την δυνατότητα αυτού να υπογράψει την προβλεπόμενη από τις διατάξεις του ν. 4412/2016 προδικαστική προσφυγή, εκπροσωπώντας όλα τα μέλη της ... (πρβλ. ΔΕφΑθ 355/2022, ΣτΕ 1187/2020, 845/2010, ΕΑ ΣτΕ 818/2008, 9/2004 κ.ά.). Έτσι, στο πλαίσιο της διαγωνιστικής διαδικασίας ο ... έχει την διαχειριστική και εκπροσωπευτική εξουσία να δρα για λογαριασμό της ..., να υπογράφει, υποβάλλει και καταθέτει την οικονομική προσφορά, την τεχνική προσφορά και την τυχόν προδικαστική προσφυγή που άπτεται φυσικά στο παραδεκτό και σύννομο της επίδικης διαδικασίας και συμμετοχής στον κρινόμενο διαγωνισμό. Περαιτέρω, σύμφωνα και με το άρθρο 5 της Διακήρυξης τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης υποβάλλονται από τον προσωρινό ανάδοχο. Συνεπώς, η εν λόγω προδικαστική προσφυγή ασκείται παραδεκτά από τον εκπρόσωπο της ... και πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω και στην ουσία της.

14. Η προσφεύγουσα με τους προβαλλόμενους στην προσφυγή της λόγους υποστηρίζει καταρχήν ότι υφίσταται έλλειψη έκδοσης εκτελεστής διοικητικής πράξης μετά την κοινοποίηση της ορθής επανάληψης του ... Πρακτικού της εισήγησης της Επιτροπής Διενέργειας του Διαγωνισμού. Στην προκειμένη περίπτωση, η Αναθέτουσα Αρχή στις 19.3.2025 κοινοποίησε σε όλους τους οικονομικούς φορείς συμμετέχοντες στον Διαγωνισμό την με αριθ. Πρωτ.: ... προσβαλλόμενη απόφαση του ..., η οποία ενέκρινε το περιεχόμενο του ... Πρακτικού εισήγησης της Επιτροπής Διενέργειας του Διαγωνισμού, με τις διαλαμβανόμενες σε αυτό αιτιολογίες, το οποίο επίσης συγκοινοποιήθηκε στις 19.3.2025. Εντούτοις, στις 20.3.2025 κοινοποιήθηκε στους οικονομικούς φορείς εκ νέου, ορθή επανάληψη του ... ως άνω Πρακτικού με διαφορετικές αιτιάσεις για τους λόγους απόρριψης της προσφεύγουσας ... ως συμμετέχοντα οικονομικού φορέα, χωρίς να επακολουθήσει κοινοποίηση νέας εγκριτικής απόφασης από το Διοικητικό όργανο της Αναθέτουσας Αρχής. Έτσι, όμως, κατά την προσφεύγουσα, παραβιάστηκε η αρχή της τυπικότητας της διαγωνιστικής διαδικασίας, αφού ουσιαστικά η συμμετοχή της προσφεύγουσας αποκλείστηκε, χωρίς να υφίσταται νέα εκτελεστή πράξη και συνεπώς, μη έχοντας οιαδήποτε άλλη δυνατότητα στρέφονται κατά της αρχικής απόφασης του ..., παρόλο που έχει εκδοθεί μεταγενέστερη αυτής χρονικά εισήγηση της Επιτροπής Διενέργειας του Διαγωνισμού και επομένως θα έπρεπε να υφίσταται και νέα μεταγενέστερη εγκριτική σχετική απόφαση.

15. Η αναθέτουσα Αρχή με τις απόψεις της επικαλείται ότι τα δύο (2) πρακτικά μεταξύ τους (το με ημερομηνία κοινοποίησης 19.3.2025 και το με ημερομηνία κοινοποίησης 20.3.2025) έχουν όμοια αιτιολογία και πραγματική και νομική βάση και ότι ακόμα και αν είχε εκδοθεί νέα απόφαση του ... περί έγκρισης της ορθής επανάληψης του εν λόγω πρακτικού, αυτή θα ήταν βεβαιωτική και, επομένως θα στερείτο εκτελεστού χαρακτήρα και δεν θα μπορούσε να προσβληθεί παραδεκτώς ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ, αφού μόνη εκτελεστή και παραδεκτώς προσβαλλόμενη πράξη θα εξακολουθούσε να είναι η ήδη προσβαλλόμενη δια της υπό κρίση προσφυγής υπ' αρ. ... απόφαση του ... Και τούτο, διότι, κατά τα παγίως κριθέντα, οι βεβαιωτικές πράξεις επαναλαμβάνουν προηγούμενες πράξεις της Διοίκησης, χωρίς να έχει μεσολαβήσει νέα ουσιαστική έρευνα από την πλευρά των διοικητικών οργάνων και αρχών και ως βεβαιωτικές πράξεις δεν έχουν εκτελεστό

χαρακτήρα, αφού εκτελεστή είναι μόνον η αρχική πράξη επί της οποίας βασίστηκαν. Στην υπό κρίση περίπτωση, κατά τους ισχυρισμούς της αναθέτουσας, η ορθή επανάληψη του ... πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού δεν διαφοροποιεί καθ' οιονδήποτε τρόπο την αιτιολογία απόρριψης της προσφοράς της προσφεύγουσας. Επομένως, τυγχάνει προδήλως αβάσιμος ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι η επίμαχη ορθή επανάληψη έπρεπε να εγκριθεί με νέα εκτελεστή απόφαση του ... διότι ακόμα και αν είχε εκδοθεί-ως μη όφειλε- νέα σχετική απόφαση, αυτή θα ήταν βεβαιωτική και, φυσικά, δεν θα είχε εκτελεστό χαρακτήρα, ελλείψει νέου ουσιαστικού ελέγχου της προσφοράς της προσφεύγουσας.

16. Από την επισκόπηση του φακέλου της υπό κρίση υπόθεσης προκύπτει ότι στο από 19-03-2025 συγκοινοποιηθέν με την προσβαλλόμενη απόφαση Πρακτικό ... ορίζεται ότι : *« Κατά τη διαδικασία ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής, διαπιστώθηκε ότι: - Ο Οικονομικός Φορέας ... : «...» με αρ. συμμετοχής Νο ... απάντησε εσφαλμένα στο ΜΕΡΟΣ II, ενότητα Α΄ και συγκεκριμένα στο ερώτημα «Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων ... ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό [π.χ. βάσει ... συστήματος (προ)επιλογής;» διότι*

όπως προκύπτει από τον αριθμό ΜΕΕΠ είναι εγγεγραμμένος στη 2^η τάξη και επομένως δεν είναι εφοδιασμένος με Ενημερότητα Πτυχίου. Κατ' επέκταση δεν απάντησε στο αμέσως επόμενο υπό ερώτημα, περί του εάν ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει «βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν». Η παράλειψη απάντησης στο υπόψη υπό ερώτημα, το οποίο σε κάθε περίπτωση περιέχεται και στο υπόδειγμα ΕΕΕΣ της αναθέτουσας αρχής, καθιστά το ΕΕΕΣ του ελλιπώς συμπληρωμένο και μη νόμιμο, αφού παρέλειψε να συμπεριλάβει δήλωση που ζητείται και στην οποία όφειλε να απαντήσει.

Στις 20.3.2025 κοινοποιήθηκε στους οικονομικούς φορείς ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ του ... ως άνω Πρακτικού, με ίδια ημερομηνία έκδοσης, σύμφωνα με το οποίο:

«Κατά τη διαδικασία ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής, διαπιστώθηκε ότι: - Ο Οικονομικός Φορέας ... : «...» με αρ. συμμετοχής Νο ... απάντησε εσφαλμένα στο ΜΕΡΟΣ II, ενότητα Α΄ και συγκεκριμένα στο ερώτημα «Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο

εγκεκριμένων ... ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό [π.χ. βάσει ... συστήματος (προ)επιλογής;» διότι

καταφατική απάντηση στο συγκεκριμένο ερώτημα δίνεται μόνο από εταιρείες με Ενημερότητα Πτυχίου, δηλαδή μόνο από εργοληπτικές εταιρείες με πτυχίο ΜΕΕΠ 3^{ης} τάξης και άνω. Κατ' επέκταση δεν απάντησε στο αμέσως επόμενο υπό ερώτημα, περί του εάν ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει «βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν». Η παράλειψη απάντησης στο υπόψη υπό ερώτημα, το οποίο σε κάθε περίπτωση περιέχεται και στο υπόδειγμα ΕΕΕΣ της αναθέτουσας αρχής, καθιστά το ΕΕΕΣ του ελλιπώς συμπληρωμένο και μη νόμιμο, αφού παρέλειψε να συμπεριλάβει δήλωση που ζητείται και στην οποία όφειλε να απαντήσει.

17. Όπως βάσιμα υποστηρίζει η προσφεύγουσα στο υπόμνημά της, το Πρακτικό της ... ως εισηγητικό έγγραφο απαιτείται να εγκριθεί ή όχι με απόφαση της διοίκησης, ως απόφαση εκτελεστή. Η απόφαση δε αυτή δεν νοείται να χαρακτηρίζεται ως βεβαιωτική. Άλλωστε, η Αναθέτουσα Αρχή είχε κάθε διακριτική ευχέρεια να μην εγκρίνει το περιεχόμενο και το σκεπτικό του ... Πρακτικού (το ... σε ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ) άλλως και σε κάθε περίπτωση η ίδια όφειλε να εκδώσει νέα εκτελεστή διοικητική πράξη, ώστε να μην καταλείπονται αμφιβολίες. Εν προκειμένω, η μόνη εκτελεστή πράξη είναι η με αριθ. Πρωτ.: ... προσβαλλόμενη απόφαση του ..., η οποία ενέκρινε το περιεχόμενο του ... Πρακτικού της Επιτροπής Διενέργειας του Διαγωνισμού, με τις διαλαμβανόμενες σε αυτό αιτιολογίες, το οποίο κοινοποιήθηκε μαζί με την προσβαλλόμενη στις 19.3.2025. Η ορθή επανάληψη του εν λόγω Πρακτικού που κοινοποιήθηκε στις 20-03-2025 και δεν ακολούθησε νέα εκτελεστή απόφαση της Διοίκησης, ουδεμία επιρροή ασκεί στην εξέλιξη του διαγωνισμού και την ασκηθείσα υπό κρίση προδικαστική προσφυγή, ανεξάρτητα του εάν, όπως υποστηρίζει η αναθέτουσα, έχει ουσιαστικά την ίδια αιτιολογία με άλλη διατύπωση.

18. Η προσφεύγουσα βάλλει κατά της προσβαλλόμενης ως άνω απόφασης διότι όπως ισχυρίζεται η εκληφθείσα ως εσφαλμένη καταφατική απάντηση στο τυπικό ερώτημα περί της εγγραφής σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων ... ουδεμία επιρροή ασκεί εν προκειμένω καθόσον ο οικονομικός φορέας έχει σε κάθε περίπτωση δηλώσει ότι είναι και θα είναι σε θέση να προσκομίσει

βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων. Στην προκείμενη περίπτωση, η εκληφθείσα ως εσφαλμένη καταφατική απάντηση του ... στο Μέρος II, ενότητα Α' και συγκεκριμένα στο ερώτημα «Κατά περίπτωση ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων ... ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό» είναι θεραπεύσιμη κατ' άρθρο 102 του ν. 4412/2016 και 7 της Διακήρυξης. Τούτο, διότι από τη συνολική θεώρηση του ΕΕΕΣ του οικονομικού φορέα και χωρίς την ανάγκη επίκλησης οποιουδήποτε τυχόν άλλου δικαιολογητικού, προκύπτουν οι πληροφορίες που αφορούν στον οικονομικό φορέα και ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του λόγοι αποκλεισμού και ότι ο τελευταίος πληροί τα κριτήρια επιλογής του στο Διαγωνισμό. Συνεπώς, πρόκειται για εσφαλμένη εκ παραδρομής συμπλήρωση του οικείου πεδίου περί εγγραφής σε επίσημο κατάλογο, που συνιστά επουσιώδη -de minimis - πλημμέλεια, η οποία δύναται να θεραπευτεί δια παραδεκτών διορθώσεων/διευκρινίσεων κατόπιν κλήσης του, χωρίς να συνιστά η επίμαχη διόρθωση/διευκρίνιση ουσιώδη τροποποίηση εγγράφου, ιδίως διότι δεν πρόκειται για απαιτήσεις της Διακήρυξης που έχουν τεθεί επί ποινή αποκλεισμού (βλ. ad hoc επί του συγκεκριμένου ζητήματος ΔΕφΘεσ/κης 130/2023, που επικύρωσε ως προς όμοια περίπτωση εσφαλμένης απάντησης εγγραφής σε επίσημο κατάλογο την απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ 1374/2022). Εξάλλου, η ίδια η Αναθέτουσα Αρχή του κρινόμενου Διαγωνισμού επικαλείται την με αριθ.: 1047/2024 απόφαση του 6ου Κλιμακίου της ΕΑΔΗΣΥ, η οποία επικυρώνει τα παραπάνω και κρίνει ad hoc όμοια με την επίδικη περίπτωση της συμμετοχής του οικονομικού τους φορέα με αναθέτουσα αρχή το ίδιο το ... Η Αναθέτουσα Αρχή συμμορφούμενη στις διατάξεις του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016 και του όρου «7» της Διακηρύξεως, όφειλε να καλέσει τον οικονομικό φορέα ... ζητώντας αποσαφήνιση και διευκρίνιση για την εγγραφή του σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων ... και πληροφορίες για τον εν λόγω φορέα τάσσοντάς του προθεσμία όχι μικρότερη των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερη των είκοσι (20) ημερών. Η συμπλήρωση της πληροφορίας αυτής και η σχετική αποσαφήνιση όχι μόνον δεν τροποποιεί και ουδόλως επηρεάζει την προσφορά του οικονομικού φορέα, αλλά αφορά σε στοιχείο και δεδομένο, του

οποίου είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας. Η διαδικασία αυτή ουδόλως μεταβάλλει το αποτέλεσμα του διαγωνισμού, αφού και μετά την κατά τα ανωτέρω επιτρεπτή, κατά τα προαναφερόμενα, συμπλήρωση ο οικονομικός φορέας εξακολουθεί να είναι μειοδότης, έχοντας προσφέρει μέσο ποσοστό έκπτωσης 62%.

19. Κατά την παρεμβαίνουσα η προσφεύγουσα ... εισήγαγε διττό, ως διαγνώσθηκε και από την Επιτροπή Διαγωνισμού, λόγο αποκλεισμού της, καθώς αφενός ΚΑΙ ΤΑ ΔΥΟ ΜΕΛΗ ΤΗΣ και όχι μόνο ο κ. ... στον οποίο αναφέρεται αποκλειστικά η προσφεύγουσα, δήλωσαν ανακριβώς ότι βρίσκονται σε μια κατάσταση στην οποία, εν γνώσει τους, δεν βρίσκονται, καθώς μόνη η εγγραφή τους στη Δ/ση Μητρώων/ Τμήμα Μητρώου Μελετητικών Επιχειρήσεων Δημοσίων και Ιδιωτικών Έργων δεν συνιστά εγγραφή σε ... Σύστημα (Προ)Επιλογής (δεδομένου ότι τα μελετητικά γραφεία δεν διαθέτουν Ενημερότητα Πτυχίου, η οποία και μόνο - στον παρόντα χρόνο - σε συνδυασμό με την βεβαίωση εγγραφής στο ΜΕΕΠ, αποτελεί εγγραφή σε επίσημο κατάλογο), αφετέρου, εκ της ανακριβούς αυτής δήλωσής τους και την οικεία εσφαλμένη απάντηση στο ερώτημα της εγγραφής τους ή μη σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων ..., δεν ενεργοποιήθηκε το πεδίο του ερωτήματος «αν ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων», η δε λανθασμένη απάντηση ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΥΟ μελών της

προσφεύγουσας καθιστά το Ε.Ε.Ε.Σ. τους μη σύμφωνο με τους όρους της διακηρύξεως και η μη ρητή ανάληψη της δεσμεύσεώς τους να προσκομίσουν τα ανωτέρω πιστοποιητικά συνιστά παράλειψη δηλώσεως επί ποινή απορρίψεως στοιχείων της προσφοράς της προσφεύγουσας που καθιστά την τελευταία απορριπτέα. Συνεπώς, στην υπό εξέταση υπόθεση συντρέχει απλώς περίπτωση μη νόμιμης συμπλήρωσης υποχρεωτικώς υποβλητέου δικαιολογητικού συμμετοχής, η οποία άλλωστε δεν αμφισβητείται από την προσφεύγουσα, απλώς επιχειρείται η άρση της πλημμέλειας με επίκληση μιας σειράς αβάσιμων επιχειρημάτων και εν τέλει του άρθρου 102 και του άρθρου 103 ν. 4412/2016 προς παροχή διευκρινίσεων.

Επί των ως άνω, λεκτέα τα εξής:

20. Επειδή, εξάλλου, όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), ρυθμίσεις διαλαμβάνει και ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2016/7 της

Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016 (L 3/2016 και διορθωτικό για την ελληνική έκδοση L 17/2018), στον οποίο παραπέμπει το άρθρο 79 παρ. 3 του ν. 4412/2016. Κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο Παράρτημα 1 του κανονισμού: «Το ΕΕΕΣ είναι υπεύθυνη δήλωση από τους οικονομικούς φορείς, ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη[...]πρόκειται για μια τυπική δήλωση του οικονομικού φορέα ότι δεν συντρέχουν ως προς αυτόν οι λόγοι αποκλεισμού και ότι πληροί τα κριτήρια επιλογής [...] Στόχος του είναι να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος που απορρέει από την απαίτηση προσκόμισης σημαντικού αριθμού πιστοποιητικών ή άλλων εγγράφων που σχετίζονται με τους λόγους αποκλεισμού και τα κριτήρια επιλογής. [...] Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να χρησιμοποιούν εκ νέου τις πληροφορίες που έχουν παρασχεθεί σε ένα ΕΕΕΣ το οποίο έχει ήδη χρησιμοποιηθεί σε προηγούμενη διαδικασία σύναψης σύμβασης, εφόσον οι πληροφορίες εξακολουθούν να είναι αληθείς και συναφείς. Ο ευκολότερος τρόπος για να γίνει αυτό είναι με την εισαγωγή των πληροφοριών στο νέο ΕΕΕΣ με τη χρήση των κατάλληλων λειτουργιών που παρέχονται για τον σκοπό αυτό στην [...] ηλεκτρονική υπηρεσία ... [...] Η υπηρεσία ... θα παρέχει στους οικονομικούς φορείς τη δυνατότητα να συμπληρώνουν τα ΕΕΕΣ τους ηλεκτρονικά σε όλες τις περιπτώσεις αξιοποιώντας πλήρως τις προσφερόμενες λειτουργίες (ιδίως την εκ νέου χρήση πληροφοριών). [...] Όπως προαναφέρθηκε, το ΕΕΕΣ συνίσταται σε τυπική δήλωση του οικονομικού φορέα ότι δεν ισχύουν οι σχετικοί λόγοι αποκλεισμού, ότι πληρούνται τα σχετικά κριτήρια επιλογής και ότι θα παρέχει τις σχετικές πληροφορίες, όπως απαιτείται από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα. [...] Το ΕΕΕΣ προσδιορίζει περαιτέρω τη δημόσια αρχή ή το τρίτο μέρος που είναι υπεύθυνο για την έκδοση των δικαιολογητικών και περιλαμβάνει τυπική δήλωση ότι ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση, κατόπιν αιτήσεως και χωρίς καθυστέρηση, να προσκομίσει τα εν λόγω δικαιολογητικά. [...] Σύμφωνα με το άρθρο 64 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ [...], οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων ... ή διαθέτουν σχετική πιστοποίηση από οργανισμούς δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου μπορούν, όσον αφορά τις πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με τα μέρη III έως IV [του ΕΕΕΣ], να προσκομίζουν στην αναθέτουσα αρχή [...] το πιστοποιητικό εγγραφής που εκδίδεται από την

αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης. [...]». Σύμφωνα με το ίδιο ως άνω Παράρτημα ... του κανονισμού, το ΕΕΕΣ περιλαμβάνει τα ακόλουθα μέρη και ενότητες: - Μέρος Ι. Πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία σύναψης σύμβασης και την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα. - Μέρος ΙΙ. Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα. - Μέρος ΙΙΙ. Λόγοι αποκλεισμού: Α: [...] Β: Λόγοι που σχετίζονται με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης (άρθρο 57 παρ. 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Γ: [...] Δ: [...] - Μέρος ΙV. Κριτήρια επιλογής: [...] - Μέρος V. Περιορισμός του αριθμού των πληρούντων τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων (άρθρο 65 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ). - Μέρος VI. Τελικές δηλώσεις. Περαιτέρω, στο Παράρτημα ... του ανωτέρω κανονισμού περιέχεται το τυποποιημένο έντυπο του ΕΕΕΣ, το οποίο περιέχει αναλυτικά, υπό τη μορφή ερωτήσεων και πεδίων προς συμπλήρωση, όλες τις πληροφορίες που πρέπει να παρέχει ο οικονομικός φορέας για τη συμμετοχή του στον διαγωνισμό και χρησιμοποιείται υποχρεωτικά από τις αναθέτουσες αρχές στις διαδικασίες σύναψης σύμβασης δημοσίων συμβάσεων της οδηγίας, καταλλήλως προσαρμοζόμενο στις ειδικές απαιτήσεις κάθε σύμβασης (βλ. ΣτΕ Ολομ.2325/2023 και ΣτΕ Επτ. 49/2025.). Στην ενότητα Α' του Μέρους ΙΙ («Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα») του εν λόγω τυποποιημένου εντύπου τίθενται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα ερωτήματα: «Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων ... ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό (π.χ. βάσει ... συστήματος (προ)επιλογής); (...) Ναι (...) Όχι (...) Άνευ αντικειμένου. Εάν ναι: Απαντήστε στα υπόλοιπα τμήματα της παρούσας ενότητας, στην ενότητα Β και όπου απαιτείται, στην ενότητα Γ του παρόντος μέρους, συμπληρώστε το μέρος V, κατά περίπτωση, και σε κάθε περίπτωση συμπληρώστε και υπογράψτε το μέρος VI. α) Αναφέρετε την ονομασία του καταλόγου ή του πιστοποιητικού και τον σχετικό αριθμό εγγραφής ή πιστοποίησης, κατά περίπτωση: ... , β) Εάν το πιστοποιητικό εγγραφής ή η πιστοποίηση διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε: (διαδικτυακή διεύθυνση, αρχή ή φορέας, επακριβή στοιχεία αναφοράς των εγγράφων), γ) Αναφέρετε τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή ή η πιστοποίηση και, κατά περίπτωση, την κατάταξη στον επίσημο κατάλογο: (...), δ) Η εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής; (...) Ναι (...) Όχι Εάν όχι: Επιπροσθέτως

συμπληρώστε τις πληροφορίες που λείπουν στο μέρος IV, ενότητες Α, Β, Γ, ή Δ, κατά περίπτωση. Μόνο εφόσον αυτό απαιτείται στη σχετική γνωστοποίηση ή στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης: ε) Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν; Εάν η σχετική τεκμηρίωση διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε: (διαδικτυακή διεύθυνση, αρχή ή φορέας έκδοσης, επακριβή στοιχεία αναφοράς των εγγράφων)». Περαιτέρω, στην ενότητα Β' («Λόγοι που σχετίζονται με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης») του Μέρους III («Λόγοι αποκλεισμού») του ΕΕΕΣ, τίθενται ερωτήματα ως εξής: «Ο οικονομικός φορέας έχει εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, τόσο στη χώρα στην οποία είναι εγκατεστημένος όσο και στο κράτος μέλος της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντα φορέα, εάν είναι άλλο από τη χώρα εγκατάστασης; (...) Ναι (...) Όχι Εάν όχι, αναφέρετε: α) [...] β) [...] γ) [...] δ) [...] Εάν η σχετική τεκμηρίωση όσον αφορά την καταβολή των φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε: (διαδικτυακή διεύθυνση, αρχή ή φορέας έκδοσης, επακριβή στοιχεία αναφοράς των εγγράφων)». Τέλος, το Μέρος VI περιλαμβάνει τις «Τελικές δηλώσεις» του οικονομικού φορέα, οι οποίες έχουν το ακόλουθο περιεχόμενο: «Ο κάτωθι υπογεγραμμένος, δηλώνω επισήμως ότι τα στοιχεία που έχω αναφέρει σύμφωνα με τα μέρη II έως V ανωτέρω είναι ακριβή και ορθά και ότι έχω πλήρη επίγνωση των συνεπειών σε περίπτωση σοβαρών ψευδών δηλώσεων. Ο κάτωθι υπογεγραμμένος, δηλώνω επισήμως ότι είμαι σε θέση, κατόπιν αιτήματος και χωρίς καθυστέρηση, να προσκομίσω τα πιστοποιητικά και τις λοιπές μορφές αποδεικτικών εγγράφων που αναφέρονται, εκτός εάν: α) Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας έχει τη δυνατότητα να λάβει τα σχετικά δικαιολογητικά απευθείας με πρόσβαση σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν [...] ή β) Από τις 18 Οκτωβρίου 2018 το αργότερο [...], η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας έχουν ήδη στην κατοχή τους τα σχετικά έγγραφα.[...]». Εξάλλου, η αναφερόμενη στο Παράρτημα ... του εκτελεστικού κανονισμού ηλεκτρονική

υπηρεσία σύνταξης και διαχείρισης του ΕΕΕΣ, η οποία παρεχόταν έως τις 2.5.2019 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, παρέχεται έκτοτε μέσω των ηλεκτρονικών συστημάτων δημοσίων συμβάσεων των κρατών – μελών, μεταξύ των οποίων και το ... Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) του άρθρου 36 του ν. 4412/2016, το οποίο παρέχει, στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, την ηλεκτρονική υπηρεσία «...» [βλ., σχετικώς, άρθρο 2 παρ. 1 της 64233/8.6.2021 απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Επικρατείας (Β΄ 2453) για τη ρύθμιση των τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.]. Στην Ενότητα Β΄ του Μέρους ΙΙΙ του ηλεκτρονικού ΕΕΕΣ (eΕΕΕΣ) που παρέχεται προς συμπλήρωση μέσω της ανωτέρω υπηρεσίας, τα προαναφερόμενα ερωτήματα τίθενται ως εξής: «Β: [...] Καταβολή φόρων. Ο οικονομικός φορέας έχει ανεκπλήρωτες υποχρεώσεις όσον αφορά την καταβολή φόρων, τόσο στη χώρα στην οποία είναι εγκατεστημένος όσο και στο κράτος μέλος της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντα φορέα, εάν είναι άλλο από τη χώρα εγκατάστασης; [...] Καταβολή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Ο οικονομικός φορέας έχει ανεκπλήρωτες υποχρεώσεις όσον αφορά την καταβολή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, τόσο στη χώρα στην οποία είναι εγκατεστημένος όσο και στο κράτος μέλος της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντα φορέα, εάν είναι άλλο από τη χώρα εγκατάστασης; [...]».

21. Επειδή, περαιτέρω, με το άρθρο 377 παρ. 1 περίπτ. 31 του ν. 4412/2016, όπως η περίπτωση αυτή τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 περίπτ. 66 του ν. 4441/2016 (Α΄ 227), καταργήθηκε ο ν. 3669/2008 (Α΄ 116), πλην - μεταξύ άλλων - του άρθρου 20 παρ. 5 και των άρθρων 80 έως 110 αυτού περί Μητρώου Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.), τα οποία διατηρήθηκαν σε ισχύ έως την έκδοση του προεδρικού διατάγματος του άρθρου 83 παρ.10 του ν. 4412/2016 σχετικά με τους επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων εργοληπτών, προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 20 παρ. 5 του ν. 3669/2008, «Για τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς δημοσίων έργων χορηγείται σε κάθε εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στο Μ.Ε.ΕΠ. “ενημερότητα πτυχίου”, η οποία, σε συνδυασμό με τη βεβαίωση εγγραφής που εκδίδεται από την υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., συνιστά “επίσημο κατάλογο αναγνωρισμένων εργοληπτών” κατά την

έννοια του άρθρου 151 του παρόντος και απαλλάσσει τις εργοληπτικές επιχειρήσεις από την υποχρέωση να καταθέτουν τα επιμέρους δικαιολογητικά στους διαγωνισμούς. Για την έκδοση και χορήγηση της “ενημερότητας πτυχίου” οι εργοληπτικές επιχειρήσεις υποβάλλουν σε τακτά χρονικά διαστήματα, στην υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., τα δικαιολογητικά συμμετοχής τους σε διαγωνισμούς, όπως αυτά ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις. Τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία υποβολής τους, ο χρόνος ισχύος της “ενημερότητας πτυχίου” [...] και κάθε σχετικό θέμα, ορίζονται με την υπ’ αριθ. Δ15/οικ/24298/28.7.2005 (ΦΕΚ 1105 Β΄) απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων. [...]». Με το άρθρο 1 της εν λόγω Δ15/οικ/24298/28.7.2005 υπουργικής απόφασης, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο πρώτο της Δ15/οικ/15658/ 4.9.2013 απόφασης του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (Β΄ 2300), ορίστηκε ότι «σε κάθε εργοληπτική επιχείρηση, η οποία είναι εγγεγραμμένη στις τάξεις 3η έως και 7η του Μητρώου Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.) χορηγείται έγγραφο με τίτλο “Ενημερότητα Πτυχίου” (Ε.Π.), το οποίο προσκομίζεται στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων έργων και υποκαθιστά τα δικαιολογητικά του άρθρου 2 της παρούσας, τα οποία δεν υποβάλλονται κατά τη διαδικασία» (παρ. 1), η δε διάρκεια ισχύος της ... προσδιορίστηκε σε ένα έτος (παρ. 3). Με το άρθρο 2 της υπουργικής απόφασης αυτής, όπως αντικαταστάθηκε με το αναφερθέν άρθρο πρώτο της Δ15/οικ/15658/4.9.2013 υ.α., προσδιορίστηκαν τα δικαιολογητικά για την έκδοση της ... στα οποία περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, αποδεικτικά των αρμόδιων Δ.Ο.Υ. ότι η εταιρία έχει εκπληρώσει τις φορολογικές της υποχρεώσεις και αποδεικτικά ασφαλιστικής ενημερότητας, εκδιδόμενα από τους αρμόδιους φορείς κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο Β «Αποδεικτικά περί της καταλληλότητας των εργοληπτικών επιχειρήσεων» (περίπτ. 6 και 7). Εξάλλου, με τον ν. 4472/2017 (Α΄ 74) εισήχθησαν νέες ρυθμίσεις σχετικά με τη σύσταση ηλεκτρονικού μητρώου συντελεστών παραγωγής δημοσίων και ιδιωτικών έργων, μελετών, τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών (ΜΗ.Τ.Ε.), το οποίο περιλαμβάνει α) το Μητρώο Φυσικών Προσώπων Παραγωγής Τεχνικών Έργων (ΜΗ.ΦΥ.Π.ΤΕ.) και β) το Μητρώο Επιχειρήσεων Παραγωγής Τεχνικών Έργων (ΜΗ.Ε.Τ.Ε). Ειδικότερα, με το άρθρο 118 ορίστηκαν, εκτός των

άλλων, τα εξής: «[...] 10. Στο Μητρώο Επιχειρήσεων Τεχνικών Έργων (ΜΗ.Ε.Τ.Ε.) εγγράφονται οι ατομικές επιχειρήσεις και τα νομικά πρόσωπα, που έχουν έδρα στην Ελλάδα και έχουν ως αντικείμενο, σύμφωνα με το καταστατικό τους, την εκπόνηση ιδιωτικών και δημοσίων μελετών, την παροχή τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών συμβούλου δημοσίων και ιδιωτικών έργων και την κατασκευή δημοσίων και ιδιωτικών έργων ή έργων παραχώρησης ως ανάδοχοι, υπεργολάβοι ή τρίτοι συνεργαζόμενοι καθ' οιονδήποτε τρόπο με αυτούς. 11. α. Η εγγραφή στο Μητρώο Επιχειρήσεων Τεχνικών Έργων (ΜΗ.Ε.Τ.Ε.) διενεργείται ύστερα από αίτηση του νομίμου εκπροσώπου, σύμφωνα με τους όρους, τις προϋποθέσεις και κατόπιν κατάθεσης των δικαιολογητικών, που προβλέπονται στο προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 20 και στα ακόλουθα επιμέρους μητρώα ως εξής: Α. Μητρώο Μελετητικών Επιχειρήσεων [...] Β. Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων. Β.1 Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Δημοσίων Έργων (ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε.). Β.2 Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Ιδιωτικών Έργων (ΜΗ.Ε.Ε.ΙΔ.Ε.). Γ. Μητρώο Επιχειρήσεων Συμβούλων Διοίκησης - Διαχείρισης Έργων. Δ. Μητρώο Επιχειρήσεων Τεχνιτών και λοιπών τεχνικών επαγγελματικών δραστηριοτήτων. [...] β. Τα Μητρώα των περιπτώσεων Α.1, Β.1, Γ' και Δ' αποτελούν τα επαγγελματικά μητρώα της παρ. 2 του άρθρου 75 και του Παραρτήματος ΧΙ', του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016 [...] 13. Τα ΜΗ.Ε.Τ.Ε. των περιπτώσεων Α.1, Β.1 και Γ' της παραγράφου 11α του παρόντος λειτουργούν και ως επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων ... του άρθρου 83 του ν. 4412/2016 και οι πληροφορίες που μπορούν να συναχθούν από την εγγραφή τους σε αυτά ή από πιστοποιητικό εγγραφής δεν τίθεται σε αμφισβήτηση χωρίς αιτιολόγηση, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 83 του ν. 4412/2016. Με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 20 ρυθμίζονται και τα θέματα που καθορίζονται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 10 του άρθρου 83 του ν.4412/2016. 14. [...] 20. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται εντός οκτώ (8) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, κατόπιν πρότασης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται, πέραν των θεμάτων [...] της παραγράφου 10 του άρθρου 83 του ν. 4412/2016, επιπλέον και τα ακόλουθα: α. οι ειδικότερες λεπτομέρειες λειτουργίας και τήρησης των ΜΗ.Τ.Ε. του παρόντος, όπως ενδεικτικά οι αρμόδιες υπηρεσίες τήρησης αυτών, ο τρόπος συγκέντρωσης,

ελέγχου και καταχώρησης των στοιχείων που είναι απαραίτητα για την εγγραφή, κατάταξη, αναθεώρηση, διαγραφή, η χορήγηση και το περιεχόμενο των πιστοποιητικών εγγραφής στον επίσημο κατάλογο, β. οι κατηγορίες μελετών, τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και έργων και οι τάξεις ανά κατηγορία αυτών για κάθε Μητρώο, γ. οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις εγγραφής και κατάταξης στα ΜΗ.Τ.Ε. του παρόντος και τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται [...] 24. [...] Για τη θέση σε λειτουργία των ΜΗ.Τ.Ε. του παρόντος εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη από τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών. [...] 25. Με την έκδοση του προεδρικού διατάγματος της παραγράφου 20 καταργούνται τα άρθρα 80 έως 110 του ν. 3669/2008 που διατηρήθηκαν σε ισχύ με την περίπτωση 31 της παρ. 1 του άρθρου 377 του ν. 4412/2016. [...]». Κατ' επίκληση του άρθρου 118 παρ. 20 του ν. 4472/2017 και των άρθρων 75 παρ. 2 και 83 παρ. 10 του ν.4412/2016 εκδόθηκε το π.δ. 71/2019 «Μητρώα συντελεστών παραγωγής δημοσίων και ιδιωτικών έργων, μελετών, τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών(ΜΗΤΕ)» (Α' 112/3.7.2019), στο άρθρο 40 του οποίου ορίζονται τα εξής: «1. Το Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Δημοσίων Έργων (ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε.) που προβλέπεται στην περίπτωση Β.1 της παρ. 11.α. του άρθρου 118 του ν. 4472/2017, τηρείται στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών [...], διαρθρώνεται σε δύο Τμήματα (I και II) και επιτελεί δύο βασικές λειτουργίες, ήτοι: α) Το Τμήμα I αυτού αποτελεί, το επαγγελματικό μητρώο της παρ. 2 του άρθρου 75 και του Παραρτήματος ΧΙ' του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016,όσον αφορά την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας κατά τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης δημοσίων έργων [...], β) το Τμήμα II αυτού αποτελεί, τον επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων ... του άρθρου 83 του ν. 4412/2016, όσον αφορά τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής κατά τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης δημοσίων έργων. Το σχετικό πιστοποιητικό του Τμήματος II καλύπτει τις διατάξεις των άρθρων 73 έως 83 του ν.4412/2016. 2. Για τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης δημοσίων έργων οι ημεδαπές επιχειρήσεις απαιτείται να είναι εγγεγραμμένες και στα δύο Τμήματα του Μητρώου Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Δημοσίων Έργων (ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε.) [...]». Στις μεταβατικές διατάξεις του ίδιου προεδρικού διατάγματος ορίζεται, εκτός των άλλων, ότι οι βεβαιώσεις εγγραφής στο

Μ.Ε.ΕΠ., που ήταν σε ισχύ κατά την 3η Ιουλίου 2019 (όπως και αυτές που εκδόθηκαν στη συνέχεια, έως την έκδοση, στις 2.5.2024, της κατ' άρθρο 118 παρ. 24 του ν. 4472/2017 διαπιστωτικής πράξης για την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας των ΜΗ.Τ.Ε.) εξακολουθούν να ισχύουν -κατόπιν διαδοχικών παρατάσεων της αρχικώς ορισθείσας προθεσμίας των δεκαπέντε (15) μηνών από τη δημοσίευση του π.δ/τος- έως την 30ή Ιουνίου 2025, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του νομοθετικού πλαισίου που ίσχυε ως και τις 2 Ιουλίου 2019, για το δε χρονικό διάστημα από την 3η Ιουλίου 2019 μέχρι και την 30ή Ιουνίου 2025 εξακολουθεί να εκδίδεται, σύμφωνα με τα ισχύοντα μέχρι την 3η Ιουλίου 2019, η ενημερότητα πτυχίου για εργοληπτικές επιχειρήσεις που είναι καταταγμένες στις τάξεις 3η έως 7^η (βλ. άρθρο 65 παρ. 6, όπως η παρ. αυτή διαμορφώθηκε τελικώς, κατόπιν διαδοχικών τροποποιήσεων, με το άρθρο 30 παρ. 3 του ν. 5170/2025 - Α' 6/20.01.2025). Όπως προκύπτει από τις ανωτέρω διατάξεις, η εγγραφή στις τάξεις 3η έως 7η του Μ.Ε.ΕΠ., η οποία, σε συνδυασμό με την ενημερότητα πτυχίου, συνιστούσε τον μοναδικό ... επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων ..., κατά την έννοια του άρθρου 83 του ν. 4412/2016, μη υφισταμένης σχετικής πρόβλεψης προκειμένου για τις διαδικασίες συμβάσεων προμηθειών, γενικών υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, εξακολουθεί να συνιστά τέτοιο κατάλογο έως τη λήξη της ως άνω μεταβατικής περιόδου του άρθρου 65 παρ. 6 του π.δ. 71/2019, όπως ισχύει.

22. Επειδή, από τις προπαρατεθείσες διατάξεις του ν. 4412/2016 και τις αντίστοιχες διατάξεις της οδηγίας 2014/24/ΕΕ τις οποίες ενσωματώνει ο νόμος αυτός στην εθνική έννομη τάξη συνάγονται τα ακόλουθα: Για τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, που διέπεται από το ενωσιακό δίκαιο ή/και το ... δίκαιο ενσωμάτωσής του, οι διαγωνιζόμενοι οικονομικοί φορείς πρέπει να πληρούν τις προϋποθέσεις (κριτήρια ποιοτικής επιλογής) που καθορίζονται στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης και συνίστανται, σύμφωνα με τα ανωτέρω, στη μη συνδρομή των λόγων που συνεπάγονται ή δικαιολογούν, κατά περίπτωση, τον αποκλεισμό τους, καθώς και στην πλήρωση των κριτηρίων επιλογής που σχετίζονται με την επαγγελματική τους καταλληλότητα, την χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική/επαγγελματική τους ικανότητα. Στους δε λόγους που συνεπάγονται

τον αποκλεισμό των ... από τον διαγωνισμό περιλαμβάνεται και η αθέτηση των υποχρεώσεων τους όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης (άρθρο 73 παρ. 2 του ν. 4412/2016, που αποδίδει το άρθρο 57 παρ. 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Η έρευνα από την αναθέτουσα αρχή της συνδρομής ή μη λόγων αποκλεισμού και της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής λαμβάνει χώρα, σύμφωνα με το άρθρο 104 παρ. 1 του ν. 4412/2016, σε τρία χρονικά στάδια, ως ακολούθως: α) κατά την υποβολή της προσφοράς, ως προς όλους τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς, β) κατά την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης, μόνο ως προς τον προσωρινό ανάδοχο, και γ) κατά την οριστικοποίηση της κατακύρωσης, μόνο ως προς τον οριστικό ανάδοχο. Συνεπώς, τόσο το ΕΕΕΣ όσο και τα εν γένει έγγραφα και πιστοποιητικά, με βάση τα οποία πραγματοποιείται ο εν λόγω έλεγχος, έχουν ως περίοδο αναφοράς τα ανωτέρω χρονικά σημεία, προκειμένου οι αναθέτουσες αρχές να αποκτούν επικαιροποιημένη πληροφόρηση για την κατάσταση στην οποία βρίσκονται οι διαγωνιζόμενοι οικονομικοί φορείς, ο προσωρινός και ο οριστικός ανάδοχος, αντίστοιχα, σε σχέση με τους λόγους αποκλεισμού και τα κριτήρια επιλογής (βλ. ΣΤΕ 2325/2023 Ολ., 1020/2022, 982, 983/2021, ΕΑ 37/2021, πρβλ. ΕΑ73/2021). Συνακόλουθα, όσον αφορά ειδικότερα τον λόγο αποκλεισμού που αφορά την αθέτηση των υποχρεώσεων του οικονομικού φορέα σχετικά με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, εξετάζεται η ενεστώσα κατάσταση του οικονομικού φορέα, του προσωρινού αναδόχου και του οριστικού αναδόχου, αντίστοιχα, σε κάθε ένα από τα ανωτέρω τρία χρονικά σημεία (βλ. ΣΤΕ 983, 982/2021, ΕΑ 37/2021, πρβλ. ΣΤΕ 1020/2022, ΕΑ 73/2021). Εξάλλου, κατά το στάδιο υποβολής των προσφορών, ο ανωτέρω έλεγχος διενεργείται με την προβλεπόμενη στο άρθρο 59 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ διαδικασία (βλ., αντιστοίχως, άρθρο 79 του ν. 4412/2016), με την οποία επιδιώκεται, σύμφωνα και με τα διαλαμβανόμενα στις οικείες αιτιολογικές σκέψεις της οδηγίας αυτής, ο περιορισμός του διοικητικού φόρτου «που απορρέει από την ανάγκη προσκόμισης σημαντικού αριθμού πιστοποιητικών και άλλων εγγράφων», σχετιζομένων με τους λόγους αποκλεισμού και τα κριτήρια επιλογής, και η απλοποίηση της διαδικασίας «...». Ειδικότερα, στο στάδιο υποβολής των προσφορών, οι διαγωνιζόμενοι, αντί να προσκομίσουν όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά από τα οποία προκύπτει ότι πληρούν τις

ανωτέρω προϋποθέσεις συμμετοχής στη διαγωνιστική διαδικασία, υποβάλλουν το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), δηλαδή ένα τυποποιημένο έντυπο, που αποτελεί «ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση» του οικείου οικονομικού φορέα ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του λόγοι αποκλεισμού και ότι πληροί τα κριτήρια επιλογής, λειτουργεί δε, κατά τους ρητούς ορισμούς του ανωτέρω άρθρου 59 της οδηγίας και του αντίστοιχου άρθρου 79 του ν. 4412/2016, «ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών» δημόσιων αρχών ή τρίτων μερών, των δικαιολογητικών δηλαδή που αποτελούν τα προβλεπόμενα στα επόμενα άρθρα της οδηγίας και του νόμου αποδεικτικά μέσα, ενώ περιλαμβάνει επιπροσθέτως «επίσημη δήλωση» του οικονομικού φορέα «ότι θα είναι σε θέση, εφόσον του ζητηθεί και χωρίς καθυστέρηση, να προσκομίσει τα εν λόγω δικαιολογητικά». Στο στάδιο αυτό οι αναθέτουσες αρχές ελέγχουν καταρχήν τις προσφορές με βάση τις πληροφορίες που δηλώνονται στο ΕΕΕΣ από τους οικονομικούς φορείς και όχι με βάση τα ίδια τα αποδεικτικά μέσα. Έχουν δε την ευχέρεια, όταν τούτο απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή του διαγωνισμού, «σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας» («ανά πάσα στιγμή» κατά τη διατύπωση του άρθρου 59 παρ. 4 της οδηγίας) να ζητούν την προσκόμιση όλων των δικαιολογητικών ή ορισμένων εξ αυτών, εφόσον δεν διαθέτουν ήδη τα εν λόγω δικαιολογητικά ή δεν έχουν κατ' άλλο νόμιμο τρόπο πρόσβαση σε αυτά. Με την αποδοχή του ΕΕΕΣ από την αναθέτουσα αρχή και με την διενέργεια εκ μέρους της του ελέγχου συνδρομής των προϋποθέσεων συμμετοχής, στο στάδιο αυτό της διαδικασίας, βάσει των δηλουμένων στο ΕΕΕΣ πληροφοριών, επιτυγχάνεται πράγματι σημαντική απλούστευση και επιτάχυνση της διαδικασίας, καθόσον οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να προσκομίζουν, στο αρχικό αυτό στάδιο, το σύνολο των απαιτούμενων δικαιολογητικών, αρκούμενοι σε υπεύθυνη δήλωση ότι πληρούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής (καθώς και στον προσδιορισμό της δημόσιας αρχής ή του τρίτου μέρους που είναι υπεύθυνοι για την έκδοση των σχετικών δικαιολογητικών) και ότι, συνεπώς, «σε οποιαδήποτε στιγμή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας», θα είναι σε θέση, «εφόσον τους ζητηθεί και χωρίς καθυστέρηση», να υποβάλουν στην αναθέτουσα αρχή τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία προς επιβεβαίωση των δηλουμένων (βλ. ΣΤΕ Ολ. 2325/2023). Μετά την ολοκλήρωση του σταδίου αξιολόγησης των προσφορών και πριν από την

ανάθεση της σύμβασης, ο οικονομικός φορέας που ανακηρύσσεται προσωρινός ανάδοχος υποχρεούται, κατόπιν της πρόσκλησης που του απευθύνεται σύμφωνα με το άρθρο 103 του ν. 4412/2016, να προσκομίσει τα προβλεπόμενα στο άρθρο 80 του νόμου αποδεικτικά μέσα, από τα οποία αποδεικνύεται η μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού και η πλήρωση των κριτηρίων επιλογής τόσο κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς όσο και κατά τον χρόνο υποβολής των εν λόγω δικαιολογητικών (βλ. ΣτΕ 2325/2023 Ολ., ΣτΕ 1020/2022, πρβλ. ΣτΕ 983, 982/2021, ΕΑ 73, 37/2021, 292, 204, 115, 114/2019). Για την απόδειξη δε της μη συνδρομής, κατά τα ανωτέρω χρονικά σημεία, του λόγου αποκλεισμού που αφορά την αθέτηση των υποχρεώσεων του σχετικά με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, ο προσωρινός ανάδοχος προσκομίζει τα κατάλληλα πιστοποιητικά, τα οποία, για την περίπτωση των ... που είναι εγκατεστημένοι ή εκτελούν έργα στην Ελλάδα, είναι, αντιστοίχως, το πιστοποιητικό ενημερότητας του άρθρου 12 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας [Κ.Φ.Δ. - ν.5104/2024 (Α' 58/19.4.2024)], διάρκειας ενός (1) ή δύο (2) μηνών, κατά περίπτωση, και το πιστοποιητικό ασφαλιστικής ενημερότητας των άρθρων 23επ. του ν. 4611/2019 (Α' 73), με διάρκεια έως έξι (6) μήνες. Εξάλλου, οι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους οικονομικοί φορείς (ή όσοι διαθέτουν πιστοποιητικό από αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης) τεκμαίρεται ότι πληρούν τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής που καλύπτει ο οικείος επίσημος κατάλογος, ως εκ τούτου δε, προκειμένου να αποδείξουν ότι πληρούνται συγκεκριμένα κριτήρια αρκεί να προσκομίσουν το πιστοποιητικό εγγραφής στον εν λόγω κατάλογο, χωρίς να απαιτείται η υποβολή άλλων αποδεικτικών μέσων. Ωστόσο, όσον αφορά ειδικώς την απόδειξη της μη συνδρομής του λόγου αποκλεισμού που σχετίζεται με την καταβολή φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, με τη διάταξη του άρθρου 64 παρ. 5 εδ. β' της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, την οποία επαναλαμβάνει το άρθρο 83 παρ. 6 εδ. β' του ν. 4412/2016, το ανωτέρω τεκμήριο υποχωρεί και παρέχεται η ευχέρεια στις αναθέτουσες αρχές να ζητήσουν από τους εγγεγραμμένους σε επίσημο κατάλογο οικονομικούς φορείς την υποβολή πρόσθετων πιστοποιητικών, ήτοι να προσκομίσουν, πλέον του πιστοποιητικού εγγραφής στον οικείο κατάλογο, και πιστοποιητικά ασφαλιστικής και φορολογικής ενημερότητας. Η ευχέρεια δε αυτή παρέχεται ενόψει, ιδίως, του ενδεχομένου μεταβολής των δεδομένων

βάσει των οποίων χώρισε η εγγραφή στον επίσημο κατάλογο, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στην αιτιολογική σκέψη 85 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, όπου επισημαίνεται ότι «είναι σημαντικό οι αποφάσεις που λαμβάνουν οι αναθέτουσες αρχές να βασίζονται σε πρόσφατη πληροφόρηση, ιδίως σε ό,τι αφορά τους λόγους αποκλεισμού, δεδομένου ότι σημαντικές αλλαγές μπορούν να επέλθουν με αρκετά ταχύ ρυθμό, για παράδειγμα, σε περίπτωση ... δυσκολιών οι οποίες καθιστούν ακατάλληλο τον οικονομικό φορέα ή, αντίστροφα, επειδή αποπληρώθηκε εν τω μεταξύ εκκρεμές χρέος που αφορούσε εισφορές κοινωνικής ασφάλισης» [ή, για την ταυτότητα του λόγου και φορολογική οφειλή].

23. Επειδή, περαιτέρω, το τυποποιημένο έντυπο ΕΕΕΣ του Παραρτήματος 2 του εκτελεστικού κανονισμού 2016/7 -σύμφωνα με το οποίο καταρτίζονται υποχρεωτικώς τα ΕΕΕΣ που προσαρτώνται στις διακηρύξεις δημόσιων διαγωνισμών και του οποίου το περιεχόμενο, κατά το κρίσιμο εν προκειμένω μέρος του, προβλέπει στο Μέρος II «Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα» Ενότητα Α ότι ο οικονομικός φορέας καλείται να δηλώσει αν είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων ... ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό (π.χ. βάσει ... συστήματος (προ)επιλογής) και, στη συνέχεια, να απαντήσει στα εντασσόμενα στο βασικό αυτό ερώτημα υποερωτήματα, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και το υποερώτημα αν θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε όποιο κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν (υποερώτημα ε'). Σύμφωνα δε με τις επεξηγήσεις που περιέχονται επί του εν λόγω τυποποιημένου εντύπου, ο οικονομικός φορέας απαντά στα υπόλοιπα τμήματα της ίδιας ενότητας, δηλαδή και στο επίμαχο υποερώτημα, εφόσον έχει απαντήσει θετικά στο βασικό ερώτημα, αν δηλαδή είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων ... (ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό) [βλ. προς την κατεύθυνση αυτή και την κατευθυντήρια οδηγία 23/24.1.2018 της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ)]. Εξάλλου, το έντυπο ΕΕΕΣ περιλαμβάνει εν συνεχεία στο Μέρος III «Λόγοι αποκλεισμού» Ενότητα Β «Λόγοι που σχετίζονται με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης» τα πεδία που πρέπει οι διαγωνιζόμενοι να

συμπληρώνουν σχετικά με το αν έχουν εκπληρώσει όλες τους τις υποχρεώσεις όσον αφορά την καταβολή φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, παρέχοντας πληροφόρηση και ως προς το αν η τεκμηρίωση διατίθεται ηλεκτρονικά. Στο δε Μέρος VI «Τελικές δηλώσεις» ο οικονομικός φορέας καλείται να δηλώσει επισήμως ότι είναι σε θέση, κατόπιν αιτήματος και χωρίς καθυστέρηση, να προσκομίσει τα πιστοποιητικά και τις λοιπές μορφές αποδεικτικών εγγράφων, εκτός αν, μεταξύ άλλων, η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να τα λάβει με απευθείας πρόσβαση σε εθνική βάση δεδομένων. Όπως προκύπτει, επομένως, από τα ανωτέρω, ενόψει και των εκτιθέμενων στην προηγούμενη σκέψη ως προς την ερμηνεία των σχετικών με την απόδειξη των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής διατάξεων της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και του ν. 4412/2016, το επίμαχο υποερώτημα περί του αν θα είναι σε θέση να προσκομίσουν βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων (ή να παράσχουν πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων) απευθύνεται σε οικονομικούς φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων ..., στοιχεί δε προς τη διάταξη του άρθρου 64 παρ. 5 εδ. β' της οδηγίας και του αντίστοιχου άρθρου 83 παρ. 6 εδ. β' του ν. 4412/2016 [βλ. και τις ομοίου περιεχομένου προϋσχύσασες διατάξεις του άρθρου 151 του ν. 3669/2008], που προβλέπει τη δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να ζητεί από τους οικονομικούς φορείς αυτούς -οι οποίοι απαλλάσσονται, καταρχήν, από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικών μέσων σχετιζομένων με κριτήρια ποιοτικής επιλογής που καλύπτονται από την εγγραφή στον επίσημο κατάλογο- να υποβάλουν πρόσθετα πιστοποιητικά ειδικώς για την απόδειξη της μη συνδρομής του λόγου αποκλεισμού που αφορά την αθέτηση των υποχρεώσεών τους ως προς την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Συμπληρώνοντας, δηλαδή, το ειδικό πεδίο που αφορά την απάντηση στο προαναφερόμενο υποερώτημα, οι εγγεγραμμένοι σε επίσημο κατάλογο οικονομικοί φορείς δηλώνουν επισήμως ότι θα είναι σε θέση, εφόσον ανακηρυχθούν ανάδοχοι ή σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας το ζητήσει η αναθέτουσα αρχή, κάνοντας χρήση της ευχέρειας που της παρέχει το άρθρο 79 παρ. 5 του ν. 4412/2016, να προσκομίσουν, πέραν του πιστοποιητικού εγγραφής στον οικείο κατάλογο, και

πιστοποιητικά με τα οποία αποδεικνύεται η εκπλήρωση των ως άνω υποχρεώσεών τους (πιστοποιητικά φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας). Το υποερώτημα αυτό δεν απευθύνεται αντιθέτως σε μη εγγεγραμμένους σε επίσημο κατάλογος οικονομικούς φορείς, οι οποίοι δεν υπέχουν, κατά συνέπεια, υποχρέωση απάντησης (βλ. ΣΤΕ 2643/2022, ΕΑ 211,212/2021). Εξάλλου, οι οικονομικοί φορείς που δεν είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων ..., προκειμένου να προαποδείξουν τη μη συνδρομή του αναφερθέντος λόγου αποκλεισμού, οφείλουν (αλλά και αρκεί) να δηλώσουν στην Ενότητα Β του Μέρους ΙΙΙ του ΕΕΕΣ ότι δεν έχουν ανεκπλήρωτες υποχρεώσεις όσον αφορά την καταβολή φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και, περαιτέρω, στο ειδικό προς τούτο πεδίο του Μέρους VI ότι είναι σε θέση να προσκομίσουν, «κατόπιν αιτήματος και χωρίς καθυστέρηση», τα πιστοποιητικά και λοιπά αποδεικτικά έγγραφα που προβλέπονται στον νόμο και τη διακήρυξη, μεταξύ των οποίων και τα πιστοποιητικά φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας. Με τη συμπλήρωση, επομένως, του Μέρους VI του ΕΕΕΣ, οι μη εγγεγραμμένοι σε επίσημο κατάλογο οικονομικοί φορείς που έχουν δηλώσει στο σχετικό πεδίο της Ενότητας Β του Μέρους ΙΙΙ [το οποίο Μέρος ΙΙΙ δεν υποχρεούνται να συμπληρώνουν, καταρχήν, υπό την επιφύλαξη των λόγων αποκλεισμού που δεν καλύπτονται τυχόν από τον επίσημο κατάλογο, οι εγγεγραμμένοι σε τέτοιο κατάλογο οικονομικοί φορείς – βλ. τις οδηγίες επί του τυποποιημένου εντύπου ΕΕΕΣ] ότι δεν βρίσκονται, κατά τον χρόνο αυτό, σε κατάσταση αθέτησης των υποχρεώσεών τους αναφορικά με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, αναλαμβάνουν επιπροσθέτως τη δέσμευση να προσκομίσουν, κατά την κατακύρωση ή σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας τους ζητηθεί, τα σχετικά με την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους αυτών αποδεικτικά στοιχεία. Ως εκ τούτου, η θετική απάντηση στο ως άνω υποερώτημα, ότι δηλαδή θα είναι σε θέση να προσκομίσουν «βεβαίωση πληρωμής φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης» δεν θα παρείχε στην αναθέτουσα αρχή καμιά περαιτέρω αναγκαία πληροφορία σε σχέση με τη συνδρομή ή μη του επίμαχου λόγου αποκλεισμού, αλλά θα συνιστούσε απλή επανάληψη των δηλωθέντων σε άλλα σημεία του ΕΕΕΣ. **Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η παράλειψη οικονομικού φορέα που δεν είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο**

να δώσει απάντηση, δια της συμπλήρωσης του οικείου πεδίου του ΕΕΕΣ, στο εν λόγω υποερώτημα, στο οποίο δεν υποχρεούται να απαντήσει, δεν επάγεται έννομες συνέπειες όπως την προαπόδειξη της μη συνδρομής του λόγου αποκλεισμού που σχετίζεται με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και δεν μπορεί να δικαιολογήσει τον αποκλεισμό του από τον διαγωνισμό (πρβλ. ανωτέρω ΣτΕ 2643/2022, ΕΑ 211, 212/2021, καθώς επίσης και ΣτΕ 1526/2024). Εξάλλου, από την εξεταζόμενη άποψη δεν ασκεί επιρροή, υπό την έννοια ότι δεν συνεπάγεται υποχρέωση απάντησης, το γεγονός ότι κατά την ηλεκτρονική συμπλήρωση του ΕΕΕΣ μέσω της διαδικτυακής υπηρεσίας «...» το πεδίο που αφορά την απάντηση στο επίμαχο υποερώτημα ενεργοποιείται προς συμπλήρωση σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο βασικό ερώτημα αν ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων ... (ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό). Και αυτό διότι, οι τεχνικές ρυθμίσεις της πλατφόρμας μέσω της οποίας παρέχεται, χάριν διευκόλυνσης των ... και των αναθετουσών αρχών, η υπηρεσία ηλεκτρονικής διαχείρισης και συμπλήρωσης του ΕΕΕΣ δεν μπορούν να επιβάλλουν στους διαγωνιζομένους πρόσθετες υποχρεώσεις, που δεν αντιστοιχούν στο κανονιστικό πλαίσιο της διαγωνιστικής διαδικασίας, πολλώ μάλλον να επιφέρουν τον αποκλεισμό τους, σύμφωνα και με την αρχή ότι τα τεχνολογικά μέσα της Διοίκησης πρέπει να προσαρμόζονται αναλόγως, ώστε να εξυπηρετούν τις ανάγκες της ορθής και αποτελεσματικής εφαρμογής του κανονιστικού πλαισίου το οποίο καλούνται να υπηρετήσουν, και όχι το τελευταίο να ερμηνεύεται και να εφαρμόζεται ενόψει των περιορισμών που προκύπτουν από τις υφιστάμενες τεχνικές ρυθμίσεις και δυνατότητες των ηλεκτρονικών συστημάτων της Διοίκησης (πρβλ. ΣτΕ1875/2024,1098/2023, 330/2018επτ.,1445/2016 επτ. κ.ά.).

24. Επειδή, σύμφωνα με το τυποποιημένο έντυπο ΕΕΕΣ του Παραρτήματος 2 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής, όπως αυτό ερμηνεύεται υπό το φως των διατάξεων των άρθρων 64 παρ. 5 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και 83 παρ. 6 του ν. 4412/2016, αλλά και των λοιπών διατάξεων του ενωσιακού και ... δικαίου που διαμορφώνουν το πλαίσιο κανόνων σχετικά με την απόδειξη της μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού, οι οικονομικοί φορείς που δεν είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων ... δεν

υποχρεούνται να απαντήσουν στο-εντασσόμενο στο βασικό ερώτημα περί εγγραφής σε τέτοιο κατάλογο- υποερώτημα της Ενότητας Α του Μέρους II του ΕΕΕΣ περί του αν θα είναι σε θέση να προσκομίσουν βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχουν πληροφορίες σε σχέση με τη δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να τη λάβει με απευθείας πρόσβασή της σε εθνική βάση δεδομένων (υποερώτημα ε'). Συνεπώς, το παραγόμενο μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας «...» ΕΕΕΣ, με το οποίο καλούνται οι μη εγγεγραμμένοι σε επίσημο κατάλογο φορείς να απαντήσουν στο ανωτέρω υποερώτημα, δεν είναι, κατά το μέρος αυτό, σύμφωνο με το τυποποιημένο έντυπο ΕΕΕΣ, όπως αυτό έχει ερμηνευθεί ανωτέρω. (808/2025 ΣΤΕ Δ' Τμήμα, σκ. 16).

25. Κατόπιν των παραπάνω σκ. 20 έως 24 ο προβαλλόμενος από την προσφεύγουσα ... ότι με την προσβαλλόμενη παρανόμως αποκλείστηκε αυτή από την συνέχεια του διαγωνισμού προβάλλεται βάσιμα και πρέπει να γίνει δεκτός, παρά τα αντίθετα υποστηριζόμενα από την αναθέτουσα Αρχή και την παρεμβαίνουσα.

26. Περαιτέρω, η παρεμβαίνουσα προβάλλει ότι και μόνη η εσφαλμένη θετική απάντηση των ανωτέρω ... στο ερώτημα αν είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων ... συνιστά ανακριβή δήλωση στα υποβληθέντα ΕΕΕΣ, η οποία επιφέρει αυτοτελώς τον αποκλεισμό της αιτούσας από τον διαγωνισμό. Ο ισχυρισμός, όμως, αυτός κρίνεται απορριπτέος ως αβάσιμος. Και τούτο, διότι η ανωτέρω εσφαλμένη δήλωση, οφειλόμενη προδήλως σε παραδρομή, δεν σχετίζεται εν πάση περιπτώσει με την πλήρωση (ή μη) των κριτηρίων επιλογής ή τη συνδρομή (ή μη) λόγων αποκλεισμού, καθόσον η εγγραφή σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων ... δεν έχει τεθεί από τη διακήρυξη ως προϋπόθεση συμμετοχής στον διαγωνισμό (πβλ. ΣΤΕ 808/2025 σκ. 21).

27. Τέλος, αναφορικά με τον ισχυρισμό της αναθέτουσας, αλλά και της παρεμβαίνουσας ότι αφ' ης στιγμής η προσφεύγουσα δεν πλήττει ειδικώς με την υπό κρίση προσφυγή της την πλημμέλεια που αποδόθηκε στο ΕΕΕΣ του έτερου μέλους αυτής, άπαντες οι λόγοι ακύρωσης που αφορούν στο ΕΕΕΣ του μέλους «...», προβάλλονται αλυσιτελώς και πρέπει να απορριφθούν άνευ ετέρου, προβάλλεται αβάσιμα και τούτο διότι: α) Η κρίνόμενη προσφυγή ασκήθηκε από την ... : «...» ως ενιαίος και ένας οικονομικός φορέας

συμμετέχων στον κρινόμενο Διαγωνισμό και όχι από το μέλος αυτής ... επομένως κάθε έννομη συνέπεια που επάγεται η άσκηση της προσφυγής επέρχεται στο πρόσωπο της ... και όχι μεμονωμένα στο μέλος αυτής. β) Η περιγραφή της αιτιολογίας απόρριψης της συμμετοχής της ... αφορούσε στην συμπλήρωση του ΕΕΕΣ από το μέλος της ... ως φυσικού προσώπου («...») και όχι της εταιρείας «...», της οποίας το ΕΕΕΣ δεν εθίγη στην αιτιολογία του Πρακτικού της Επιτροπής του Διαγωνισμού, γι' αυτό και δεν αποτέλεσε χωριστό και αυτοτελές αντικείμενο σχολιασμού ως προς την συμπλήρωσή του στην υπό κρίση προσφυγή. γ) Η ίδια η παρεμβαίνουσα στην παρέμβαση της (σελ. 7) αναφέρει επί λέξει «Ακολούθως η Επιτροπή Διαγωνισμού, με το ίδιο αυτό Πρακτικό της προχώρησε σε έλεγχο του περιεχομένου του φακέλου «Δικαιολογητικά συμμετοχής» εκάστου υποψηφίου και συγκεκριμένα στην αξιολόγηση της πληρότητας και ορθότητάς του και διέγινωσε ότι η προσφεύγουσα ... είναι αποκλειστέα για το λόγο ότι απάντησε εσφαλμένα στο Μέρος II, ενότητα Α' του ΕΕΕΣ του μέλους της ..., και συγκεκριμένα στο ερώτημα «Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων ... ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό [πχ βάσει ... συστήματος (προ)επιλογής];», καθώς ο εν λόγω οικονομικός φορέας απάντησε στο ερώτημα αυτό θετικά, ενόσω:...», δ) εφόσον στο Πρακτικό της Επιτροπής του Διαγωνισμού δεν αποτέλεσε αντικείμενο ελέγχου το ΕΕΕΣ του έτερου μέλους της ..., ευλόγως δεν αποτέλεσε ξεχωριστός λόγος προσφυγής η συμπλήρωση του εν λόγω ΕΕΕΣ. Σε κάθε περίπτωση, οι λόγοι της προσφυγής όπως περιέχονται και επιμερίζονται στο κείμενο της προσφυγής δεν έχουν να κάνουν με την συμπλήρωση του ΕΕΕΣ μόνον από τον ... αλλά και με την ορθή συμπλήρωση του ΕΕΕΣ και τις έννομες συνέπειες που επάγεται η τυχόν εσφαλμένη διατύπωσή του εν γένει στην εκπόνηση μελετών. Η Επιτροπή του Διαγωνισμού εισηγήθηκε την απόρριψη της συμμετοχής της ... χωρίς να διακρίνει με βάση το ΕΕΕΣ τίνος μέλους της ... παρουσιάζει πλημμέλειες, τα οποία πάντως φέρουν την ίδια πλημμέλεια που καταλογίζει η αναθέτουσα στην ... Σε κάθε περίπτωση, η προσφεύγουσα με το υποβληθέν συμπληρωματικό της υπόμνημα δηλώνει ρητά ότι οι λόγοι που περιέχονται στην προσφυγή της, αφορούν τόσο στην συμμετοχή του μέλους της ..., όσο και στην συμμετοχή του μέλους «...», χωρίς καμία διαφοροποίηση στο

Αριθμός απόφασης: 751/ 2025

περιεχόμενο και τις αιτιάσεις αυτού, αφού ούτως ή άλλως εξ αρχής η προσφυγή της αφορά στην ... και όχι στα μέλη αυτής ξεχωριστά.

28. Κατόπιν των παραπάνω σκέψεων, η προδικαστική προσφυγή θα πρέπει να γίνει δεκτή κατά το σκεπτικό και να επιστραφεί στην προσφεύγουσα το καταβληθέν παράβολο.

Για τους λόγους αυτούς

1. Δέχεται την προδικαστική προσφυγή σύμφωνα με το σκεπτικό.
2. Απορρίπτει την παρέμβαση σύμφωνα με το σκεπτικό.
3. Ακυρώνει την με αριθ. Πρωτ.: ... απόφαση του ... με την οποία εγκρίθηκε το ... Πρακτικό της Επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμού κατά το μέρος με το οποίο απορρίφθηκε η προσφορά του και αναδείχθηκε ως προσωρινός ανάδοχος του Διαγωνισμού η παρεμβαίνουσα εταιρεία.
4. Ορίζει την επιστροφή στην προσφεύγουσα του καταβληθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 6 Μαΐου 2025 και εκδόθηκε στις 26 Μαΐου 2025 στην Αθήνα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΤΣΑΠΑΛΙΑΡΗΣ